

מרגליות מארבע אמותיו

המשך מעמוד 25

מרן החזו"א שתק הקשיב ולא הגיב כלום. לשומעים זה היה נראה 'שטיקל תורה' יפה מאד, עם הרבה הברקות.

כאשר יצא והלך, אמר מרן החזו"א לסובבים: האם שמתם לב שמילה אחת ממה שאמר לא נדבקת למילה השנייה... הנוכחים התפעלו ותמחו, הרי הוא דיבר כל כך טוב.

לתועלתם, פתח מרן החזו"א את פיו וברגעים ספורים, הציג את דבריו, והחל מיד לפרוק ולשבור ולהוכיח להם שהקושיות שלו אינן קושיות, והמהלך שתירץ נסתר מיניה וביה. כאשר סיים להוכיח להם שההוא בנה בניין של קלפים בלבד, אמר להם מרן החזו"א נחרצות: "כיוון שתורה ללא יראת שמים לא שווה כלום".

ציין הגרב"צ פלמן והוסיף: מרן החזו"א הניח את סדר הספרים בארון ספרים הקטן שלו, לפי יראת השמים של מחבר הספר ומחבר שמרן החזו"א היה סבור שאין לו מספיק יר"ש, הוא הניח את ספרו למטה בתחתית הארון, ומי שיש לו יותר יר"ש הניח את ספרו למעלה יותר וכן הלאה. מרן החזו"א יכול היה לפי השטיקל תורה עצמו שכתב המחבר להכיר את יראת השמים של הכותב.

לפעמים מרן החזו"א רצה לבדוק את עצמו אם הוא קולט נכון כמה יראת שמים יש למחבר, הוא לקח ספר של מחברים שונים ופתח את הספר בלי להסתכל מי המחבר, התחיל לקרוא קצת, ואחרי כן החליט לפי מה שקרא, כמה יראת שמים יש למחברו, ואח"כ הסתכל איזה ספר זה ומי הוא מחברו, כדי לבדוק אם זה מתאים למה שחשב.

להעמיד, וכמה טון בטון יש ליצוק כדי שאכן הבנין יהיה חסין מפני זעזועים, ויעמוד איתן ימים רבים ולא יפול וימוט בצוק העיתים.

רבי משה התפלא, שהרי מרן החזו"א חי בדלות ממש, ואפילו הש"ס בבלי שבו למד כסדר הושאל אצלו מאחיו הגר"מ קרליץ זצ"ל, ומה לו ולשאלות אלו. אך מרן החזו"א בחיובו הקבוע, הגיב בנועם: 'הן מעולם לא התעסקתי בעבודת הבנין, מנין לי היכולת לייעץ לך בענין שכלל אין לי נסיון וידיעה בו...'. ארון וגשל שהיה חרור באמונת חכמים, הודיע נחרצות: 'אף על פי כן! מעוניין אני לשמוע דוקא את חוות דעתו של מרן החזו"א איש', כיצד הוא עצמו היה נוהג אילו היה בא מקרה זה לידיו...'. דקת דומיה השתררה בחדר. לאחריה הרצינו פני מרן החזו"א ואמר: 'מחוסר ידיעה אינני יכול לייעץ לך כמה בטון וברזלים עליך להשקיע. אך דבר אחד אוכל לומר לך בבטחה, כפי הכמות שהקבלן מציע להשקיע, תבקש מצידך להניח כפול... אם הוא יציע להניח עשרה מוטות, ולדעתו די בכך כדי שהיסודות יעמדו איתנים, תבקש שיניח עשרים מוטות... אם הוא מציע ליצוק עשרה טון של בטון, תבקש להוסיף עוד עשרה טון...'.
ובסיום דבריו הוסיף משפט מאלף: 'דע לך! כאשר מוסיפים ביסודות אף פעם לא מפסידים!'. והיה זה לקח מאלף לא רק לאמונת חכמים בכל דבר, אלא ללקח לדורות כי ביסודות יש להשקיע יותר מכל.

בהקשר לכך שח עוד, שהמשגיח רבי שלמה וולבה זללה"ה התבקש פעם להקים ישיבה לבני הישוב החדש שעלו מהגולה לאחר המלחמה. בענוותנותו סירב לעמוד בראשות ישיבה קדושה, וטען שאינו ראוי לכך. מרן החזו"א דחק בו ליטול על עצמו המשרה כדי שלא יעמידו תחתיו מי שאינו הגון דיו. והורה לו שיקבל כמה יתומים צעירים ליסוד הישיבה, ונימק זאת כך: 'ישיבה מייסדים על סיעתא דשמיא, וצריך מקום חלות של לשם שמים, כדי שהישיבה תמשיך במתכונת זו לפי היסודות שלה בתחילה'.

ובנו המגיד הגר"א טורק הוסיף, שהיה יהודי יר"ש גדול שבצעירותו למד בת"א אצל אביו רבי משה שליט"א, וסיפר איך הושרש בקרבו רגש הכבוד לת"ה. ביום ראשון שלאחר פטירת מרן החזו"א איש', הכל דיברו על הבשורה הקשה, והיו מזועזעים מההסתלקות הפתאומית שנפלה על ראשם כרעם ביום בהיר, אך אותו ילד שמשפחתו השתייכה לחוג מסוים, לא ידע הרבה עליו ולא הבין על מה המהומה. אבי שליט"א מנהל הת"ת אסף את כל התלמידים לפרוודור, מראה פניו היה איום, כאדם שהתבשר על הגרוע מכל. דממה ארוכה השתררה במקום, ולפתע פרץ בבכי נורא. הוא לא אמר מילה, רק השתנק בבכיו: 'החזו"א איש, החזו"א איש! יותר מכך הוא לא היה מסוגל להוסיף דבר בנושא. התלמידים ישבו כך כמה דקות נדהמים, אחר כך שבו לכיתות... אותה בוכה מטלטלת חדרה עמוק ללב הילדים, והרגישו בנימי נפשם כמה גדול האסון בפטירתו של גדול בתורה, והרגשה זו נטעה בהם ככור עמוק לת"ת. עוד שח, שנכנס פעם ביום הפורים לגאון הגדול רבי יחיאל מיכל פיינשטיין זצוק"ל, ונדרהם למצוא אותו בצורה מעניינת במיוחד: ידו של רבי מיכל היתה אחוזה במקל הליכה של זקנים כשהיה בשיא תוקפו וגבורתו, ועל קצה חוטמו היו מונחים זוג משקפיים עגולות משונות, ועל גופו עטה חלוק ביתי פרחוני בצבע אדום. ביראת הכבוד שאלתיו: 'מה העבודה הזאת לכם? והשיבני בנועם: 'הם אלו משקפיו, מקלו וחלוקו של מרן החזו"א-איש'. לכבוד פורים קיבלתי זאת בהשאלה מבני משפחתו ואני שמח ללובשם'.

שאלתי בפליאה: 'ומה העניין בזה? וכי יש לזה שורש במקורות?' ורבי מיכל השיבני: 'מה הינך שח, הלא זה של מרן החזו"א-איש... והוריד המשקפיים והורה לי: 'לבש גם אתה ותרגיש חזון-איש...'. כשיחזרתי את אשר שמעתי וראיתי, סבורני שודאי לא התכוין לעשות זאת משיקולים סגוליים, כי מי שהכיר את רבי מיכל יכול להעיד שהיה רחוק כמסתחי קשת מדברים מעין אלו, וכשלבש מלבושי מרן החזו"א, פשוט עמדה למול עיניו דמותו ורוחו הקדושה, כאילו דמותו עומדת לפניו כאן עם כל ה'מחייב' והמשמעות, והגביר חשקו לדבוק באורחותיו.